

**МЕСЕЦА МАЈА,
У 18. ДАН.**

**СПОМЕН СВЕТОГ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА
ДАМЈАНА МЛАЂЕГ
(ШТРБЦА) - ГРАХОВСКОГ.**

МЕСЕЦА МАЈА, У 18. ДАН.

СПОМЕН СВЕТОГ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА
ДАМЈАНА МЛАЂЕГ (ШТРЕЦА) - ГРАХОВСКОГ.*¹

НА ВЕЧЕРЊУ.

Катизма редовна.

На „Господе завапих ...“, стихире, глас 1:

Богоизбрани сасуде благодати Божије, * Дамјане свехвални, * свештениче Граховски, * ревнујући у Цркви Божијој свештено, * понос и украс вјерним био си, * у страдањима неустрашив и у трпљењима мука непобједив, * похвало мученика и утјехо вјерних, * моли Христа Бога за спасење душа наших.

Гледајући те данас прослављена на небесима и међу светима, * химнама и пјесмама ликујемо, * о! прекрасни мучениче оче Дамјане, * поднијевши муке и страдање, * у свему постаде подобан ђеду твоме; * славећи успомену твоју и његову, * са умиљењем молимо: * Христа Бога нашега моли, * о! оче Дамјане, * да дарује свијету мир и велику милост.

Богоизбрани сасуде благодати Божије, * Дамјане Граховски, * ревносни проповедник*² ријечи Божије био си, * а пастви својој узорни примјер вјере и љубави Божије био си, * у вријеме страдања непоколебљив свједок Христа Бога био си, * без роптања и као јагње нијем на заклање пошао си, * пред судом богомрских усташа стао си, * а трпљењем свакојаких мука неваљаство њихово изобличио си, * славу мученика од Бога прими; * Кога моли, о! свеблажени, * да нам дарује мир и велику милост.

¹* Текст службе дајемо према тексту у радној верзији новог издања „Србљака“. Вероватно да је и ову службу сачинио Хризостом (Јевић), бивши еп. Бихаћко-петровачки (1991 – 2013), а сада Зворничко-тузлански (2013 и даље). На редовном заседању Св. Архијерејског Сабора СПЦ, 20. маја 2003. године, на предлог тадашњег епископа Бихаћко-петровачког г. Хризостома убројан је у сабор светих свештеномученика Цркве Божије. Према његовој одлуци (као местно надлежног епископа) спомен св. свештеномученика Дамјана врши се у прву суботу по Илиндану.

²* у изворнику (вероватно штампарском грешком): предводник.

Богоизабрани сасуде, многострадални оче Дамјане, * искрени
 слуго Господњи, * образац вјере и побожности био си, * вјерни
 економе љубави Божије, * непоколеб(љ)ива стијено исповједништва
 пред целатима, * који те до смрти мучише у Грахову, Книну и
 Јадовну свакојаким мукама, * као безазлено јагње гласа не пусти, *
 вијенац побједи од Господа прими; * кога, о! свблажени, моли, * да
 дарује свијету мир и велику милост. **Слава ... глас 4:**

Из благочестивог корјена свештеног, * израсте Дамјан славни, *
 свештеномученик Граховски, * који медоточним ријечима
 усана својих, * благочестно паству своју учаше: * земаљско је за
 малена царство, * а небеско увијек и довијека, * њега наслиједи
 мученичким страдањем у Грахову, Книну и Јадовну, * трпећи муке
 свакојаке од усташа богомрских, * које, имајући крјепост од Бога,
 славно посрами, * а Господ њега прослави вијенцем мучеништва
 међу светима, * кога данас прослављамо и молимо: * Свехвални
 Дамјане, мучениче Граховски, * моли Христа Бога за нас твоје вјерне
 прослављаче.

И сада ... **Богородичан, или: Крсто-богородичан, [глас исти].**

На стиховње: стихире Октоиха.

Слава ... глас 2:

Крв твоја невина, * о! свблажени оче Дамјане, * као Авеља
 праведног некада, вапије к Богу, * и благоуханим мирисом
 испуњава васељену, * која слави твоју свештену успомену, и вапије: *
 моли Христа Бога за спасење душа наших.

Тропар, глас 4:

Свештеномученик твој, Господе, Дамјан, * у страдањима својим
 прими непропадљив[и] вијенац од Тебе Бога нашега, *
 имајући твоју (по)моћ покори мучитеље, * и сатра демонску
 дрскост. * Његовим молитвама спаси душе наше.

НА ЈУТРЕЊУ.**Канон свештенотученикâ, глас 4.****Пјесма 1. Ирмос:**

Црну морску пучину, неовлаженим стопама, прође древни Израиљ, * крсто-образним Мојсијевим рукама, * силу Амалика у пустињи побједи.

Надменост богомрског усташтва, * страдањем мученичким порази, * свехвални отац Дамјан Граховски.

Благодаћу просвећен, пастир добри стаду словесном био си, * напасајући га на питомим висовима добродјетељи, * одгонећи од њега свако лукавство демонско, * славни свештенотучениче Граховски.

Бог Слово испуни ум твој, * а Љубав божанска срце твоје разгори, * да страдањем мученичким посрамиш усташе мучитеље, свехвални.

Богородичан:

Била си, безпорочна, премудра скинија божанске Мудрости, * Која благоволи од твоје пречисте крви себи храм тјелени саздати.

Пјесма 3. Ирмос:

Због Тебе се радује Црква твоја Христe, зовући: * Ти си, Господе, моја снага,^{*3} * и склониште, и тврђава.

Тијело на тешке муке и ране предаде, * славни Христов мученик, * и исповједник вјере православне Дамјан Граховски.

Да се избавимо од опаких грјеховних помисли, * моли, о! свехвални свештенотучениче Дамјане.

На голготи страдања * у Грахову, Книну и Јадовну муке си поднио * славни оче Дамјане, * и вјенцем мученика украсио си се.

Богородичан:

Уселивши се у утробу твоју Христос Господ, * учини те извором исцјељења, * Пресвета Мати Божија; * моју душу исцјели молим те.

³* у изворнику стоји и: (моћ).

Сједален, глас 8:

Наоружавши се Крстом Христовим, * њим обори сву гордост
усташких мучитеља, * истински слуго Господњи; * безбожност
њихову разобличи; * вјеру, пак, православноу и свештеничко служење
достојно прослави, * Дамјан Граховски, * вијенац побједнички од
Господа свога прими, * и сабору мученика се приброја; *
свештеномучениче Дамјане преславни, * моли Христа Бога, * да
гријехе опрости нама твојим прослављачима.

Слава ... и сада ... *[Богородичан], глас исти:*

Као Дјев(ојк)у и једину међу женама, * која без сјемена
мужев(љев)а роди Бога тјелесно, поштујемо; * огањ Божанства
усели се у тебе, * и као младенца дојила си Творца свега и Господа; *
тога ради ми људи и анђели * достојно славимо пресвето Рођење
Твоје, * и једногласно пјевамо ти: * моли Христа Бога, * да опроштај
сагрјешења нама дā, * који се са вјером и љубављу клањамо
пречистом Рођењу Твоме.

[Или:] Крсто-богородичан:

Гледајући Јагње Божије⁴ и пастира и избавитеља на крсту, *
Богородица плачући говораше: * свијет се радује примајући
своје избављење, * утроба, пак, моја гори гледајући твоје распињање,
* које подносиш ради милости благице твоје; * дуготрпељиви
Господе, * бездане милосрђа, и изворе непресушни,⁵ * умиловиви
се и дај опроштај сагрјешења, * нама који са вјером опјевавамо
Божанско страдање твоје.

Пјесма 4. Ирмос:

Видјевши те Црква на крсту подигнута, * Сунце праведно, *
достојно вапијаше: * слава моћи твојој, Господе.

Чинећи блажену успомену твоју, славни свештеномучениче, *
Исцјељење свих наших слабости, молимо.

Га побожношћу прославимо блажену успомену
свештеномученика Дамјана, пјевајући: * слава моћи твојој,
Господе.

⁴* у изворнику стоји и: (Аганца).

⁵* у изворнику стоји и: (неистециви).

Исповједајући вјеру православну, * благословеним језиком сву безбожност усташких мучитеља, * божански и премудри свештеномученик Дамјан, порази. **Богородичан:**

Одјево, родила си на начин који ум људски не може докучити, * и по рођењу опет си Дјева остала; зато, Теби Владичице, непрећутним гласовима * и непоколебљивом вјером кличемо: * Радуј се!

Пјесма 5. Ирмос:

Ти си, Господе, моја свјетлост, * која у свијет дође, * свјетлост свијета, * обраћајући из мрачног сјепила * оне који те пјесмом величају.

Свјетлошу подвига сија свијету, * посрами свирепу природу усташких мучитеља, * поборник вјере и побожности * Дамјан преславни.

Широм васељене приповједа се мученичко страдање свештеномученика Дамјана, * и све вјером утврђује.

Као родна земља бездан Јадовна, * сјеме благодати прими свештеномученика Дамјана, * и роди нам мученика пресвјетла, * који погаси безбожност безбожних усташа. **Богородичан:**

Јединог доброг, који пучином милосрђа свога, Богомати, све држи, * удостоји се бити држан у твом наручју.

Пјесма 6. Ирмос:

Очистивши се од крви паганске, * крвљу истеклом из ребара твојих, * ради милости твоје, Црква ти пјева: * Жртву ти, Господе, * приносим гласом хваљења.

Сачувавши, истински свештениче Христов, * од свих исповједану и прихваћену вјеру, * ради чега муке свакојакe, ране и драње коже од усташа претрпи, * од божанске, пак, Правде прими вијенац мучеништва.

Твоје часно свештеничко живљење и служење Господу, * окончало си мученички, славни, * удостојио си се бесмртности и вијенца мученика, * са којима се данас радујеш славећи Господа твога.

Изнијевши христоподобно крст свој на голготу страдања, * мучитеље безумне поразио си, * не могавши више гледати твоје подвиге, * у бездан Јадовна те бацише, славни. **Богородичан:**

Заиста, тебе Богородицу вјером славимо, * као ону која Бога заче тјелесно, * брак, пак, не искусивши, * Рођење твоје камен краеугаони храма постаде.

Кондак, глас 4:

Га небеса примивши благодат трпљења, * мучења свакојака и у Јадовно бацање од безбожних усташа претрпи, * страдалницима био си прототип, * славни оче Дамјане, * страдањем Цркву сачува од преваре ђаволске, * ти си заиста слава Грахова и радовање народа твога, Српскога.

ВИНАКВАР:

[Дана] 18. овога мјесеца вршимо свештену успомену на вјерног **[А]**слугу олтара божијег, свештеномученика Дамјана Граховског, пароха прво у Жегару, а потом у Босанском Грахову. Он мученички пострада – би жив одеран прије страшног убиства његовог, за вјеру православну са мноштвом вјерне православне пастве његове од хрватских усташа у логору смрти Јадовно на Велебиту 1941. године.

Његовим и њиховим молитвама, Господе Исусе Христе, *[Боже наш,]* помилуј и спаси нас. **[Амин.]**

Овог дана вршимо и успомену на светог мученика Теодота и седам дјевојака мученица: Текусу, Александру, Клавдију, Фаину, Ефрасију, Матрону и Јулију. Овај мученик Христов тајно слаше помоћ разбјегнутим хришћанима по планинама, и тајно прикупљаше тијела погинулих хришћана и часно их сахрањиваше. У то вријеме пострадаше и ове сјајне дјевојке које му се у сну јавише тражећи да њихова тијела часно сахрани, а што он и учини. Дознавши за то од његовог друга, судија га стави на тешке муке које он све претрпи и би посјечен за Христа Господа 303. године.

Свети мученици Петар, Дионисије, Андреј, Павле и Христина – сви храбро исповједише Христа и поднијеше муке за име Његово 250. године.

Свети мученици Ираклије, Павлин и Венедим, родом Атињани, пострадаше за вјеру у вријеме Декијево. За име Христово бише сажежени у пећи огњеној.

Њиховим молитвама, Господе Исусе Христе, Боже наш, помилуј и спаси нас. [Амин.]

Пјесма 7. Ирмос:

У пећи вавилонској потомци Аврамови, * побожношћу снажнијом од огњених пламенова, неопалени, викаху: * благословен си у храму славе твоје, Господе.

Онај који потомке Аврамове, давно, избави из огња пећи вавилонске, * Тај и Цркву своју спасе од преваре усташке, * мученичким страдањем угодника његова Дамјана, који пјева: * Благословен си, Господе, у храму славе твоје!

Гуровство усташко трпљењем мука порази, * слава граховска, Отац Дамјан предивни, * пјевајући са дјецом вавилонском: * Благословен си, Господе, у храму славе твоје!

Роса благодати израњављено и одрано тијело твоје обложи и погаси пламен бола, * славни Дамјане, * славо и похвало граховска.

Богородичан:

Дјево, у теби се оваплоти Животодавац, * Који оживотвори све Доне који ти пјевају: * благословена си ти међу женама, * Безпорочна Владичице.

Пјесма 8. Ирмос:

Данил руке рашири, уста лавовска у рову затвори; * младићи, пак, љубитељи побожности, * опасавши се претходно врлином, силу огњену угасише, пјевајући: * сва створења Господња благословите Господа.

Данас је радосни дан успомене свештенотученика Дамјана граховског, * који благодатно весели срца вјерних, који пјевају: * сва створења Господња благосиљајте Господа.

Мученик твој Господе Дамјан * посрами безбожност безбожних усташа који не знају пјевати: * сва створења Господња благосиљајте Господа.

Озарен божанском мудрошћу свештеник Господњи Дамјан, * презре лаж и безумље безбожних усташа, * непоколебљивом надом у Господа свога, пјеваше: * сва створења Господња благосиљате Господа. **Богородичан:**

Двјема природама и једном ипостаси родила си видљивог Господа Христа, * тајну скривену од постања свијета, Дјево, * због тога те величамо Богородице.

Пјесма 9. Ирмос:

Камен који се не може руком одсјећи, Дјево, * од Тебе, горе која се не може сјећи, * одсјече се крајеугаони камен, Христос, * сабравши раздјелене природе; * радујући се због тога, величамо тебе Богородицу.

Гљедујући ријечима Господњим и Христовим страдањем надахнут, * богоозарени мученик Дамјан, * без роптања подиже крст свој на раме * и изиђе до Јадовна непоколебиво.

Цијелом свијету данас јаче од сунца сија вијенац мучеништва, * Дамјана славног, свештеника граховског, * кога пјесмом величамо.

Данас свештенмученика Дамјана са хорovima мученика величамо * и скрушена срца молимо: * моли милостивога Бога за спасење наших душа. **Богородичан:**

Желећи доћи у свијет и оваплотити се, Бог Слово, * Творац и Украситељ свијета, * смјести се у утробу твоју Дјево, * због чега те величамо као Богородицу.

Свјетилан:

Подобан: Небо звијездама ...

Градалца славног, Дамјана Граховског, * пјесмом похвалимо, * његове муке и страдања, * у Грахову, Книну и Јадовну претрпјевши,⁶ величајмо.

[Слава ... и сада ...], Богородичан.

⁶* смисленије би било: која претрпе.

